

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

G.C.

tegen

Krant van West-Vlaanderen

Met een mail van 4 oktober 2023 dient meester Charlotte Verkeyn namens haar cliënte G.C. een klacht in tegen Krant van West-Vlaanderen. Aanleiding is een artikel van 27 september 2023 op de website en van 29 september 2023 in de krant onder de titel *Vrouw die haar hond 'doodschopte' veroordeeld: "Al gespot met nieuwe hond"*.

Hoofdredacteur Bart Casteleyn en verantwoordelijk uitgever Sophie Van Iseghem antwoorden met een brief van 28 februari 2024 waarop meester Verkeyn reageert met een brief van 20 maart 2024.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 13 mei 2024. Meester Verkeyn en haar cliënte G.C. woonden de hoorzitting bij. Voor Krant van West-Vlaanderen waren journalist Thijs Pattyn, hoofdredacteur Bart Casteleyn en verantwoordelijk uitgever Sophie Van Iseghem aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een vrouw uit Oostende die jarenlang vrijwilliger was in het dierenasiel Het Blauwe Kruis van de Kust in Oostende en die op 25 september 2023 door de rechtbank in Ieper veroordeeld werd omdat ze haar hond zo hard had geschopt dat het dier nog amper kon lopen en de dierenarts het moest laten inslapen.

Volgens de voorzitter van het dierenasiel die in het artikel aan het woord komt, werd de vrouw intussen al gespot met een nieuwe hond. Hij zegt ook dat de vrouw in 2019 ontslagen werd als vrijwilliger nadat ze een slapende hamster in de diepvries had gestopt omdat ze naar eigen zeggen dacht het dier dood was. Hij heeft vragen bij een boete van 1200 euro waarvan de helft met uitstel en pleit voor zwaardere straffen, zoals een permanent verbod op het houden van huisdieren.

De advocate van de vrouw roept in het artikel op tot nuance. Ze zegt dat haar cliënte werd 'gematrakkeerd' op sociale media, terwijl de rechter rekening hield met het feit dat er 'een problematiek aanwezig was' bij de vrouw, maar dat dit onder controle is en dat er geen indicatie is dat de feiten zich zouden herhalen.

De journalist vermeldt ten slotte dat de vrouw bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 op de lijst van Groen stond en dat ze meeschreef aan het partijprogramma van Groen voor dierenwelzijn in Oostende. De Groen-schepen van Dierenwelzijn distantieert zich in het artikel van de zware dieren mishandeling.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER stelt dat de inhoud van het artikel identiek is aan de inhoud van een artikel op Nieuwsblad.be, op de titel na. Krant van West-Vlaanderen nam de inhoud van het artikel zonder enige verdere controle integraal over van Nieuwsblad.be.

Klaagster vindt dat de journalist zich in zijn artikel had moeten beperken tot een verslag over het proces. Maar met termen als ‘doodstampen’ en ‘doodschoppen’ is het tendentiekus en enkel gericht op sensatie. Het nagelt klaagster aan de publieke schandpaal en laat uitschijnen dat er bij haar een achterliggende psychopathische stoornis met sadistische neigingen is.

De journalist heeft het proces niet zelf bijgewoond. Hij heeft het dossier zelf niet inhoudelijk gevolgd, wat vragen oproept bij de waarheidsvinding en wat leidt tot ongecontroleerde feitelijkheden en ongefundeerde stellingen. Hij maakt geen onderscheid tussen feiten en beweringen.

De journalist laat de voorzitter van het dierenasiel reageren op het vonnis, terwijl die niet bij de rechtszaak betrokken was. Dat is niet relevant, temeer omdat klaagster op het moment van de rechtszaak geen vrijwilliger meer was in het asiel.

Bovendien laat de journalist de voorzitter bijkomende betichtingen formuleren die niet op hun waarachtigheid werden gecheckt en onwaar zijn. Klaagster heeft geen nieuwe hond en werd niet door het asiel ontslagen omdat ze een slapende hamster in de diepvries had gestopt. Ze stopte haar vrijwilligerswerk in het asiel om persoonlijke redenen. Tijdens de hoorzitting legt haar advocaat een mail van juni 2023 voor waarin een hondengedragsexpert, verbonden aan het dierenasiel, aan de rechtbank te kennen gaf dat klaagster tijdens haar werk in het asiel ‘nooit opzettelijk pijn heeft toegediend aan de dieren’.

De journalist heeft geen loyale kans op wederhoor geboden. Hij belde om 15u11 naar de advocaat van klaagster, die op dat moment niet kon opnemen. De advocaat belde om 16u24 terug, maar kreeg de journalist niet aan de lijn. Het artikel werd om 16u26 gepubliceerd op de website van de Krant van West-Vlaanderen. Dat was volgens de advocaat de reden waarom de journalist niet opnam. Na contact ruim anderhalf uur later heeft de journalist op de website van Krant van West-Vlaanderen een aangepaste versie van het artikel gepubliceerd met een reactie van klaagster, maar ook die versie blijft tendentiekus. Wel heeft Krant van West-Vlaanderen op 28 september op de website de vermelding verwijderd dat de advocaat in Oostende schepen is voor N-VA. Die aanpassing kon niet meer worden doorgevoerd in het initiële artikel omdat dat al in druk was. De vermelding stond dus wel nog in de printversie.

Het artikel schendt het privéleven van klaagster. Zij valt door allerlei vermeldingen in het artikel makkelijk te identificeren, ondanks het feit dat er nog geen definitieve veroordeling was. Er was nog beroep mogelijk wat maakt dat het vermoeden van onschuld nog altijd gold. Klaagster is geen prominent publiek figuur. Ze was nooit mandataris voor Groen. Ze was gewoon lid en stond zes jaar geleden achteraan op de lijst wegens een tekort aan kandidaten. Klaagster stoort zich ook aan het feit dat de voorzitter van het dierenasiel laat uitschijnen dat er bij haar mogelijk een problematiek speelt.

KRANT VAN WEST-VLAANDEREN

Dat het artikel op de website van Krant van West-Vlaanderen identiek is aan dat van Nieuwsblad.be is niet ongebruikelijk. Krant van West-Vlaanderen werkt vaak met freelancejournalisten die ook artikelen leveren aan concurrerende media. De hoofdredactie heeft niet de tijd om het werk van de journalist over te doen en vertrouwt erop dat hij de regels van de deontologie naleeft.

Freelancejournalisten van Krant van West-Vlaanderen kunnen onmogelijk alle zittingen van rechtbanken in de regio volgen, maar de journalist is door de persrechter op een correcte manier geïnformeerd over de uitspraak. Een journalist kan zijn berichtgeving over een veroordeling verrijken met naar zijn oordeel relevante commentaren en opinies, dat valt onder de vrijheid van meningsuiting. De journalist heeft niet aan om het even wie een reactie gevraagd. Het ging om de voorzitter van het dierenasiel waar klagster twintig jaar actief was als vrijwilliger en om de partij Groen waarbij klagster zich in 2018 aansloot omdat zij een politiek mandaat met focus op dierenrechten ambieerde.

De redactie heeft geen redenen om te twijfelen aan de bijkomende verklaringen van de voorzitter van het dierenasiel over de ingevroren hamster en het ontslag van klagster als vrijwilliger. Naar eigen zeggen kreeg de journalist ook van andere bronnen mails toegestuurd waarin bepaalde zaken kunnen worden gecheckt. De mail van de hondengedragsexpert waarnaar de advocaat van klagster tijdens de hoorzitting verwijst, speelt in het voordeel van de journalist omdat uit die verklaring blijkt dat de weergegeven informatie over de hamster waarachtig was.

Er is in het artikel een duidelijk onderscheid tussen feiten en beweringen, veronderstellingen en opinies. Door het gebruik van aanhalingstekens maakt de journalist een onderscheid tussen de feiten enerzijds en de beweringen van de partij Groen en de voorzitter van het dierenasiel anderzijds.

Wederhoor was strikt genomen niet nodig. Een door de rechtbank geveld vonnis is een feit en verslaggeving over een vonnis houdt geen beschuldigingen in waarvoor wederhoor nodig is. Ook voor de commentaren van de partij Groen en de voorzitter van het dierenasiel speelt het principe van wederhoor niet omdat er in die passages geen nieuwe of ernstige beschuldigingen stonden die de goede eer en naam van klagster aantasten. Toch peilde de journalist naar een reactie van klagster zelf en toen dat niet lukte contacteerde hij haar advocaat. De advocaat nam niet op. Toen ze een uur later terugbelde, kon de journalist niet opnemen omdat hij op dat moment een interview voor een ander artikel aan het afnemen was. De publicatie van het betwiste artikel twee minuten later stond hier los van en was een beslissing van de eindredactie, aan wie de journalist zijn artikel had doorgestuurd. Na zijn interview heeft de journalist de advocaat meteen gebeld. Hij heeft haar de kans gegeven om op alle elementen uit het artikel te reageren. Hij is niet ingegaan op haar vraag om de quotes van de voorzitter van het dierenasiel te veranderen of te schrappen. Hij heeft wel de tekst met haar reactie doorgestuurd via Whatsapp en daarover nog eens kort gebeld. Daarop heeft hij deze reactie toegevoegd aan het artikel. De reactie van de advocaat werd dus loyaal opgenomen in het artikel, zowel online als in print.

De journalist heeft klagster op een voorzichtige manier geïdentificeerd met de eerste letter van haar voornaam, haar leeftijd en haar woonplaats maar aangezien klagster veroordeeld werd voor een feit van dierenmishandeling is het geoorloofd om te vermelden dat ze bekend is voor haar strijd voor dierenwelzijn. Klagster is ook een bekend figuur in Oostende. Ze was kandidaat voor Groen bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 en schreef mee aan het

partijprogramma rond dierenwelzijn. Ze was lange tijd actief als vrijwilliger in het dierenasiel en kwam recent nog twee keer in Krant van West-Vlaanderen met initiatieven rond dierenwelzijn.

Krant van West-Vlaanderen heeft de vermelding dat de advocaat van klagster ook schepen in Oostende is op 28 september verwijderd op de website omdat die niet relevant was. In de printversie was dit niet meer mogelijk omdat die al in druk was.

BESLISSING

Klagster zegt dat de journalist had moeten focussen op de rechtszaak en het vonnis in plaats van de voorzitter van het dierenasiel aan het woord te laten. De journalist en de redactie zijn evenwel vrij in de selectie van nieuws en in het bepalen vanuit welke invalshoek en in welke context ze een onderwerp belichten. Dat behoort tot de redactionele vrijheid.

Wat waarheidsgetrouwheid betreft, kan de Raad niet uitmaken of klagster een nieuwe hond heeft en of ze als vrijwilliger bij het dierenasiel ontslagen dan wel zelf gestopt is. De Raad kan hierover geen uitspraak doen.

Overeenkomstig de richtlijn bij artikel 20 van de Code was de journalist niet verplicht om klagster een kans op wederhoor te bieden op de inhoud van het vonnis van de rechtbank. Naast het vonnis zijn er de verklaringen van de voorzitter van het dierenasiel. Met zijn uitspraak dat klagster gespot werd met een nieuwe hond bekritiseert de voorzitter de rechter omdat die geen verbod op het houden van huisdieren oplegde, maar uit hij geen ernstige beschuldigingen ten aanzien van klagster waarvoor wederhoor nodig zou zijn. Wat het incident met de hamster betreft, betwist klagster dat dit de reden was voor haar ontslag maar weerlegt ze niet dat ze een hamster in de diepvries legde omdat ze dacht dat die dood was. Deze passage geeft, weliswaar bij monde van de voorzitter, de versie van klagster over het incident meteen weer, namelijk dat zij dacht dat de hamster dood was. Bovendien heeft de journalist aan de advocaat van klagster de kans geboden om op de uitspraken van de voorzitter te reageren en heeft hij haar reactie aan het artikel toegevoegd. Dat dit pas na publicatie van het artikel is gebeurd, kan om bovenvermelde redenen niet beschouwd worden als een inbreuk op het principe van wederhoor.

Er is geen sprake van schending van het privéleven. Ze was kandidaat gemeenteraadslid waarbij ze zich profileerde rond dierenwelzijn en kwam met haar publieke initiatieven rond dierenwelzijn in de regionale pers. Ze is veroordeeld voor inbreuken op de wet op het dierenwelzijn. In die context strookt de vermelding van de eerste letter van haar voornaam, leeftijd en woonplaats met de richtlijn bij artikel 23 van de Code over identificatie in gerechtelijke context.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 20 juni 2024